

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.).

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

MIR.

Leto XIX.

V Celovcu, 29. marca 1900.

Štev. 13.

Socijalna demokracija — židovska zavarovalnica.

Kdor čita socijalno-demokratske časnike in opazuje celo gibanje socijalnih demokratov, se lahko prepriča, kakšna sleparija se uganja z delavci na socijalno-demokratski strani. Vse to gibanje v mnogem oziru ni nič drugega, kakor židovski „kšeft“, je to zavarovalnica razkošja in bogastva židov s pomočjo zapeljanih in osleparjenih delavcev, katerim se vedno in povsod kaže na dozdevno bogastvo cerkve in duhovnikov, da bi ne videli bogastva židov. To resnico lahko dokažemo. Socijalno demokracijo sta ustanovila žida Lasalle in Marks; Marksov tovariš, Frid. Engels, bojda ni bil žid. Oba, Lasalle in Marks, sta živela od lastnega premoženja razkošno in siromak (!) Engels, ki je umrl v Londonu l. 1895., je zapustil samo — pol milijona mark.

Nočem pisati o začetku in postanku socijalno-demokratske stranke, ki je bila od začetka mednarodna razun angleških delavcev. Pokazati hočem samo na voditelje socijalne demokracije, ki so ali sami židje, ali neobrezani židovski sužnji. „Socijalna demokracija je židovski kšeft“, tako je pisal že l. 1873. dr. Dühring. Kamorkoli v Evropi pogledamo, povsod stojé na čelu one stranke židje. Na shodih nemške socijalne demokracije nosi veliki zvonec milijonar žid Singer, milijonar žid Arons — prvi prijatelj, drugi zet mnogokratnega milijonarja žida Bleichröderja, dalje židovska urednika Quark in Braun, židovski občan Schönlanck, Stadthagen, Gradenauer, Goldstein, Kohn, Schippel. Na Francoskem so na čelu rudeče stranke židje Lafargue, Guesde, Vaillant; na Angleškem Aveling; v severni Ameriki žid Kohn, na Belgijskem žida Anseele, na Laškem žid Barzilaj, na Španskem žid Iglesias, na Ogerskem žid Silberg, v Galiciji žid Mendelsohn, v Avstriji židje Adler, Ellenbogen, Ingwer, Beer, Verkauf, Austerlitz, Jakobi itd.

Socijalni demokrati obsojajo premoženje le takrat, kadar ni njihovo ali pa ni židovsko. Baš generali socijalistov so veliki bogatini, kakor Adler, Bebel, Singer, Vollmar. Generali pridigujejo delavcem, da je premoženje škodljivo. In kaj je temu posledica? — Da so socijalistični delavci tudi sami razuzdanci in živijo od danes do jutri. V družini

socijalnega demokrata je revščina in uboštvo, ker navadno ves zaslužek dobi gostilničar in agitacijski fond. Žena in otroci ne dobijo ničesar. In ravno v tem tiči ona satanska židovska premetenost, da bi krščanski delavci ne imeli nikoli ničesar, da bi bili zmirom nezadovoljni, vedno plesali na kraju obupnosti, med tem ko si njih židovski voditelji polnijo žepe in se za hrbtom tej slepoti delavcev smeji iz polnega grla.

Ako bi delavci zmerno, štedljivo in krščansko živeli, prihranili bi si marsikaj denarja. A po židovskem geslu ne smejo štediti; kako bi pa potem rastle agitacijski fond, iz katerega so voditelji socijalnih demokratov tako sijajno plačani?

Na svojih shodih socijalno-demokratski agitatorji nikoli ne govorijo o bogastvu židov; kamor pridejo, zmirom na krajaar naštevajo le dohodke in premoženje cerkve. To vendar bje tudi slepemu v oči. V tem tiči cela sleparija. — Generali socijalnih demokratov so židje, vsa obrtnija, trgovina, banke, borze, denar, vse to je v rokah židov. Kako pa, ko bi med ljudstvom se razširila misel: čemu imajo Rotšild, Gutman, Reizes, Osterman, Holm, Taussig, Oberländer, Perutz, May, toliko milijonov? Kaj so dohodki kakega župnika ali škofa proti dohodkom žida in milijonarja Rotšilda, za katerega samo na Dunaju šiva 600 oženjenih krojačev? Da, v tem tiči velika nevarnost za žide; ako bi ljudstvo spoznalo njih ogromno in nepravilno pridobljeno bogastvo, vtegnilo bi kmalu priti plačilo in zato ukazuje socijalnim agitatorjem: vi ne smete govoriti o židih in njih bogastvu, ampak morate govoriti zmirom le o bogastvu cerkve in „klerikalcev“.

Tako je socijalna demokracija res nekaka zavarovalnica, da si židje zavarujejo to, kar so si nepravilno nakopičili in zato vedno mečejo lačnemu ljudstvu, katero so spravili na beraško palico, kost, nad katero se sami dozda se ne upajo, namreč naše cerkve in župnišča, da bi mogli potem še več sezidati — sinagog! —

Kako malo je socijalno-demokratskim voditeljem na pravem blagru delavcev, je pokazal tudi zadnji veliki premogarski štrajk na Češkem. Voditelji so „sodruge“ gonili v štrajk z raznimi obljubami; te obljube se nikakor niso izpolnile, pač pa so delavci zašli v veliko pomanjkanje in škodo. Cele tedne niso delali, a konečno so morali odne-

hati od štrajka, ne da bi jim gospodarji le malo bili vstregli v njihovih zahtevah! Delavci so deloma tudi že sami spoznali, da so jih židovski „voditelji“ vodili le za nos in tako so n. pr. v Moravske Ostrovi voditelja, žida dr. Karpeles-a in Merta, pretepli in s silo odgnali. —an.

Dopisi.

Iz Celovca. (Koroška hranilnica.) Tukajšnja deželna hranilnica je imela dné 10. t. m. svoj letni zbor. Upravno premoženje iznaša 20 milijonov 348.730 gld., t. j. 381.671 gld. manj, kakor prejšnje leto. Vložilo se je lani 2.956.435 gld. Obrestij je dobila hranilnica vkup 221.186 gld., čistega dobička je bilo 138.300 gld. rezervni zaklad šteje 3.031.159 gld. Darov se je razdelilo vkup 216.180 kron. Od svojega obstanka do sedaj je hranilnica v razne namene razdelila vkup 3.487.517 kron. Ogromna večina te svôte se je obrnila za razna liberalna društva in za mesto Celovec! Primeroma malo se je porabilo za deželo, za kmete pa takorekoč — nič! Razglasi v uradnem listu so nam žalostne priče, koliko kmetov je prišlo na boben, toženih od hranilnice. Mnogim bi se bilo lahko pomagalo z malimi svôtami, a tako vidimo, kako n. pr. hranilnica žida z denarjem, ki ga je dobila iz cele dežele, za Celovčane velikanske in razkošne godbene dvorane, kjer se bodo razveseljevali bogatini, a večini ljudstva bodo ostale zaprte! Samo lani je dala za te dvorane 100 tisoč kron! — Tudi iz tega je razvidno, kako potrebne in koristne so nam domače posojilnice!

Iz Beljaka. (Tamburaši.) Dnó 20. t. m. zvečer je priredil izborni tamburaški zbor bosnohercegovski iz Serájeva, ki potuje, povabljen k svetovni razstavi v Pariz, gredé tukaj v Tarmanovem hotelu pod vodstvom g. Step. Jerića tamburaški koncert, gotovo prvi v Beljaku, odkar svet stoji. Slovenci in drugi tukaj bivajoči Slovani smo se z radostnim srcem zbrali k imenitnemu koncertu, pa tudi Nemcev je prišlo precejšnje število, še celó šopek „tajnaceljnov“ si zapazil, ki so si nekako porogljivo napivali s svojim „heil“-om. Tamburaši, deset lepih mož in dve gospi, so bili krasno opravljeni v narodnej, bogato in okusno okrašenej noši. Svirali so kaj ubrano in spretno, da je občinstvo

PODLISTEK.

Čudna spreobrnitev.

(Resnična dogodba.)

Ko sem še obiskoval svojega rajnega strica, ki je lansko zimo zaspal za vselej, povedal je nam mlajšim ljudem večkrat kako dogodbo iz življenja, ki nas je mnogokrat razvedrila, še gosteje pa nas globoko pretresla.

Stric se je podal leta 1864. kot prostovoljec v vojni cesarja Maksa v Mehiko. Ko je cesar Maksimilijan že leta 1867. tako žalostno končal, potekla je tudi Maksimilijanovim vojakom doba, in moj stric se je podal v Severno Ameriko, kjer si je s pridnostjo in marljivostjo pridobil dokaj premoženje. Pa želel je, da bi se v domači zemlji vlegel k počitku in se je vrnil pred šestimi leti v domovino kot bogat mož.

Nekoč nam je pripovedoval sledečo povest o čudni spreobrnitvi in rešitvi od gotove smrti. Ta prigodba nam jasno kaže, kako dobra odgoja v mladosti človeka tudi še v poznejšem življenju, ko je že leta in leta taval po krivih potih, pripelje nazaj k Bogu, in kako se globoko v srečo tleča iskra verskega prepričanja razplameni včasih po milosti božji v mogočen ogenj.

Stric je pripovedoval: „Na Vseh svetih dan sem bil v Hamiltonu (drž. Ontario, Severna Amerika). Okolu devete ure se grem sprehajati proti veliki Marijini cerkvi. Pred cerkvijo zapazim moža prijaznega obličja, katerega sem po njegovi za-

nanjosti z gotovostjo imel za moža naše domovine, za Slovenca. Nisem se motil. Vprašam ga, kdaj se prične slovesno opravilo. Odgovori mi, da bi sam rad vedel, kajti on je tujec. Ko potlej izvem, da je še eno uro časa, povabim novega prijatelja v bližnjo gostilno. Tu mi začne Tine Golob — to je bilo ime mojega novega znanca — praviti čudapolno dogodbo, kako je pred enim letom komaj in komaj utekel smrti, in kako je dal neveri in svojim krivim nazorom slovó.

Rodila ga je koroška zemlja, mi je jel pripovedovati, in njegovi dobri stariši so ga prav vestno in krščansko odgojili. Tudi on je 1864. leta kot neizkušen mladenič vstopil v vojni cesarja Maksimilijana, in ko je slavni meksikanski cesar tako žalostno končal, se je podal v Severno Ameriko. Tu pa je začel svoje verske dolžnosti zanemarjati in sčasoma pogreznil se je do cela v brezdnó neverstva. V tem položaju ostal je celih 16 let in ni zamudil nobene prilike smešiti vero, v kateri je bil vzgojen. Pred desetimi leti podal se je v Južno Ameriko, si je v Argentinski državi kupil posestvo in tam otvoril trgovino. Tu je moral večkrat na konju daleč potovati. Pri tej priliki prišel je tudi nekoč, spremljan od svojega služabnika, v tisti del Kordilerskega pogorja, ki se nahaja v Boliviji. Ko sta imela že pol pota za seboj, in bila več mil oddaljena od najbližje naselbine ter se je jelo že mračiti, napravita kakor navadno pod milim nebom šotor. Ko se Golob drugo jutro prebudi, zapazi s strahom, da ga je služabnik prekanil in zapustil, ter obadva konja in vsa ostala živila vzel s seboj. Čutila, ki so se ubozega moža ob tej priliki polastila, si lažje predstavljamo, kot bi jih za-

mogel jaz tu popisati. Bil je v sredi gorske puščave, brez vodnika, brez konja, brez živil, brez strehe. Ni mu nič drugega preostajalo, kot da je ostal na mestu, zaupajoč, da bo prišel kak potovalec, ki se ga bo usmilil. Na ta način je preživel prvi dan. Ko ga pa jameta večerna rosa in temota obdajati, in ko se v bližini oglasi lev z vsem svojim grozovitim rjojenjem in tulenjem, — se popotnik z žalostjo spomni tistih časov, v katerih bi bil v taki potrebi z največjim zaupanjem govoril molitve, katere ga je bila učila njegova dobra mati. In prvikrat je občutil, kako plitvi in breztoložilni so nazoru neverstva. Drugi, tretji in četrti dan je minul, a ni mu prišlo nobeno človeško bitje pred oči. Ko je bil petega dné od napa in gladu že čisto onemogel, se vleže na tla, vzame uro iz žepa in začne računati, kako dolgo mu je še živeti. In ko mu stopi blede smrt pred lice, zginili so zadnji ostanki njegovih brezvernih zmot. Sklene obljubo, da se hoče takoj za svoje hudobije pokoriti in večer svojega življenja kot pošten kristjan preživeti, če ga Bog iz tega položaja reši. Njegova prošnja je bila uslišana. Proti večeru ga najde prijazni Indijanec, mu da okrepčil ter ostane pri njem, dokler ne prideta do varnega mesta.

To je bila dogodba mojega rojaka. Vestno je držal svojo obljubo in postal vesten in pošten katoličan. Istega dné sva skupaj sedela v cerkvi v isti klopi, in ko sem opazoval njegovo obnašanje, sem bil o resnici njegove prigodbe popolnoma prepričan. — S temi besedami je stric končal.

Frančišek Ostróženski.

kar strmelo tej še ne slišani godbi. Nekaj komadov so tudi peli, krasno peli s spremstvom tamburice, seveda hrvatske (srbske) pesmi, n. pr. „Liepa naša domovina“ in druge. Radovali smo se prav izvrstno, poslušaje to národno jugoslovansko godbo v — Beljaku. Prav navdušeno se je ploskalo umetnikom, ki bodo v Parizu brez dvombe napravili na Francoze in druge slušatelje kar najboljši utis in dosegli sijajen uspeh, ki ga od srca želimo sobratom svojim!

Iz Beljaka. (Razno.) Tukajšnja hranilnica razdeli letos 5915 gld. podpor. Največ dobijo seveda beljaška društva, nekaj pa tudi razne podružnice kmetijske družbe v okolici. — Od 20. do 24. marca je bilo tukaj novačenje. Od 807 fantov, ki so prišli pred komisijo, so jih obdržali 226. — Luteranci rogovili za svojo stvar pri nas z „družbinskimi večeri“, pri katerih ima glavno besedo iz Prusije (!) došli pastor Heinzelman. Tako se dela pod krinko nove vere zoper — Avstrijo!

Iz Velikovca. (Bolezni. — Električna železnica.) Kakor sem že poročal, so v prvih dveh mesecih t. l. otroci tukaj močno boleli na ošpicah. V Št. Rupertu sta dva majhna otroka na ošpicah umrla in sicer, redko naključje, oba v eni in isti hiši in skoraj na isti dan. Igrala sta poprej zdrava skupaj, zdaj se pa kot angeljčka radujeta v nebesih. Zdaj je pa nas obiskala huda teta influenza, na kateri je zelo mnogo ljudi obolelo. Tudi umrlo je letos tukaj že mnogo ljudi, namreč v mestni župniji 7, v Št. Rupertske fari pa že 17 oseb. — Neki Kurt Bauer, inženir na Dunaju, razposlal je na občine naše okolice dopis, v katerem jih vabi, naj mu pomagajo pokriti stroške proračuna, katerega namerava napraviti za gradbo električne cestne železnice iz Sinčevasi čez Velikovce in Vovbre do Grebinja. Ovi dobri gospod gotovo naše kraje samo po zemljevidu pozna, sicer, ko bi videl naše velike klanec, katere bi električna železnica le s silno veliko električno močjo mogla premagati, bi se tega dela nikdar ne lotil. Kako bi pa gospod Bauer cestno železnico po tako ozki vovberski cesti izvršil, je nam celo uganka. Iz te moke že ne bo kruha.

Iz Pliherka. (Požar.) Dne 15. marca je pogorelo pri p. d. Krofu v Podkrajju. Kako je ogenj nastal, se ne vé. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje. Zavarovan je bil za 700 gld.

Iz Dholice. (Bolezen.) Vsled influence so tukaj umrli štirje možje, med njimi p. d. Hanž, velik dobrotnik podružnice sv. Jerneja na Gori. Videlo se je, da je influenza moške bolj nevarno napadla, kakor ženske. Le malo hiš je, v katerih bi ne bila enega ali pa celo več stresla in v postelj vrgla. Zdaj nas je, hvala Bogu, zapustila. — Do praznika sv. Jožefa je bilo v tej župniji 17 krstov, 18 pogrebov in 8 porok.

Iz Št. Jakoba pri cesti. (Detomori.) V petek dne 23. marca našli so šolarji v šolo gredé pri Pokeričah v snegu zakopano mrtvo dete. Otrok je bil, kakor so ljudje spoznali, kakih par mesecev zmurnjen v snegu ležal, in še le zdaj, ko je sneg skopnel, so ga našli. Dete je kakih 8 ali 14 dni staro, kakor se je na njem bilo videti, in je bilo gotovo živo zakopano v sneg, ki se je bil okoli malega života precej raztalil, tako da je bilo v njem prostorno postlano. Odkod neki je, se tukaj zastoni ugiba, iz sosesčine ni; ali ga je kaka nesrečna mati prinesla iz mesta, ali pa ga je vrgla od sebe kaka vlačuga, to se bo morebiti dalo s časom dognati. Da bi dekleta bila popred bolj pametna, koliko nesreče bi izostalo!

Iz Ločila. (Zima. — Nov studenec. — Dvojna smrt.) Letošnja zima se je v začetku, t. j. sredi decembra, z velikim snegom in hudim mrazom močno z rilcem zarila; v sredi zime, t. j. v januarju in februarju, bilo je bolj mehko, torej lahkoprenosljivo vreme; a zdaj ob koncu zime pa z dežjem, snegom in mrazom zopet močno z repom vije. — Kakor se je v „Miru“ že v januarju omenilo, izkopal je tu nek kmet 19 metrov globok studenec, za katerega je večjo polovico stroškov plačal njegov dobri brat, Anton Wutti, c. in kr. stotnik v p. Pri kopanju tega studenca — ki je na nov način izkopen — se ni potrebovalo ne lesa ne kamenja, ampak okrogla stena v studencu se je že doligredé med kopanjem sproti napravila z močno malto iz cementa in šodra. Zdaj imamo tu, hvala Bogu, dosti zdrave pitne vode! A nikjer ni vina brez pelina. Prigodile sta se tudi dve nesreči. Dne 5. februarja bil je studenec že 16 metrov globok. Ta dan je v studencu kopal ter v plehnasto posodo prst in šoder basal Janez Ogris; enkrat pa ni dobro pogledal, kako je posodo na vrh pripel. Ko sta Franc Petek in Jakob Reichman napolnjeno posodo z vrvjo gori potegovala, se je skoraj 16 metrov visoko potegnjena odpela, ter tako nesrečno padla na Janeza Ogrisa, da ga je na glavi, desni roki in na rebrih tako hudo poškodovala, da smo ga le celo težko spravili iz studenca, ter prepeljali v beljaško bolnišnico, kjer je po 17 dnevnem trpljenju umrl. N. p. v m. — Dne 5. marca je po

dolgej in težkej bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, umrla od vseh ljubljena, 78 let stara Pajovceva mati, Marija Wutti. Bila je pridna in skrbljiva gospodinja, 45 let vdova, ter bolnikom, zlasti ubogim, celo usmiljena Samaritanka. Zato ostane pri vseh, ki so jo poznali, v blagem spominu. N. p. v m.!

Iz Prevalj. Kakor po drugih krajih, tako tudi pri nas ljudje močno boleajo in tudi mrjō. Od novega leta se jih je že štirideset preselilo v večnost. Med otroci se je pojavilo nekaj slučajev oslovskega kašlja, vsled česar so šole za en teden zaprli. Ker sem ravno pri šoli, naj omenim, da so nekateri naših učiteljev prav čudni možje, ki svojega brezverskega mišljenja prav nič ne prikrivajo, marveč ga še celo v šoli pred otroci na prav pohujšljiv način kažejo. Vsled tega je krajni šolski svet prav upravičeno opozoril enega učitelja na njegovo nedopustljivo obnašanje. A opomin se ni vzel na znanje, zato se je stvar izročila okrajnemu šolskemu svetu v Velikovec; in res gospod okrajni glavar in okrajni šolski nadzornik sta prišla v šolo preiskovat. Kako bo stvar izpadla, ne vemo. A iz čistih pedagogičnih ozirov je dotični g. učitelj na svojem dosežanju mestu nemogoč; če se namreč otroci zaslišijo zoper svojega učitelja in tako rekoč proti njemu kakor tožniki nastopijo, tedaj je pač proč z „rešpektom“ otrok pred učiteljem. A ker se je na Koroškem že dostikrat kaj po zdravi pameti nemogočega dogodilo, tako tudi v tem slučaju ne vemo, kaj bo! O konečnem izidu bomo poročali.

Iz Št. Ruperta pri Velikovcu. († Sestra Otilija Sekolec.) Naša „Národna šola“ žaluje zopet nad izgubo preblage sestre-učiteljice. Dne 12. t. m. je namreč v materni redovni hiši v Mariboru preminula č. šolska sestra Otilija Sekolec, ki je od otvoritve dozdaj deklice naše šole poučevala v ženskih ročnih delih. Rodila se je ranjka sestra Otilija dne 4. aprila 1874 v Hotunji, župnija Ponikva na Spodnjem Štajerskem, tedaj je bila ožja rojakinja nam Slovencem nepozabnega knezoškofa Antona Martina Slomškega. Poleg poučevanja v ročnih delih je imela ranjka sestra tudi imenitno nalogo, nadzorovati gojenke dekliske vzgojišča. Kašljevala je č. sestra že vsa leta, dasi je prav zdrava izgledala. Pred božičem pa se je stara pljučna bolezen tako močno pojavila, da se je ranjka sestra morala preseliti v Maribor. Nazadnje se ji je pri nosu in ustih kri udrla in tako je sklenila svoje življenje stara še-le 26 let. Č. sestra Otilija je bila izvrstna sestra in prav Slomšekovega duha. „Národna šola“ bo jej ohranila hvaležen spomin. Za njeni dušni blagor se je opravilo dne 21. t. m. v tukajšnji župnijski cerkvi mrtvaško opravilo in sv. maša, pri kateri so bili otroci naše „Národne šole“ navzoči. Naj blaga sestra v miru počiva!

Iz Strajevasi. (Nesreča.) Dne 13. marca je šel 16letni Andrej Kraut, sin p. d. Vasinarja v Dražicah v gozd po drva. Na strmini prišel je pod sani, ki so ga vrgle na neko drevo. Fant se je poškodoval tako močno, da je še isti večer umrl. N. p. v m.!

Iz Škofič. (Nesreče pri konjih.) V teku enega meseca smo pri nas imeli več nesreč pri konjih. Hvaču je poginilo leto staro žrebe na nahu v grlo (čevžih). Vranu in Vidrihu sta poginila žrebeta pri porodu. Krištofu velika kobila, ki je bila vredna kakih 250 gld. Kaj jej je bilo? Peljali so jo k cesarskemu žrebcu (celjaku), ta jo je ranil, ali preveč izdelal, ali pa se je prehladila pri spuščanju; ko pride domu, začne puščati kri, in v par dneh je bila mrtva.

Iz Škofič. (Podružnica kmetijske družbe.) Ob slabem vremenu smo imeli dne 18. marca zborovanje v tukajšnji šoli, da bi se tudi v naši občini ustanovila podružnica c. kr. kmetijske družbe. Iz Celovca sta prišla g. Šumi in g. Prislán, da bi nas v domačem jeziku poučila o namenu in koristi kmetijske družbe. Pristopilo je nas 35 kmetov. Za predsednika nove podružnice smo izvolili gosp. Lampelna v Dolih, za namestnika g. Majerhoferja p. d. Kranjca, blagajničar je g. A. Siedler p. d. Šorn.

Iz Št. Vida v podjurski dolini. (Pogreb.) Dne 15. marca t. l. smo pokopali v Št. Vidu Mojco Ribeželj, posestnico Bačkove hiše v Rikarjavasi. Bila je rajna res blaga, pobožna duša. S pobožno vero je služila svojemu Zveličarju, zvesto po njej živela in jo povsod očitno v djanju kazala. To pričajo velike dobrote, ki jih je delila. Bog je rajno obdaril s časnim premoženjem, katero je vedno le na dobro obračala. Kolikokrat se je pokazala kaka potreba pri cerkvi, ali je bil kdo v denarnih zadregah, je imela vedno radodarno srce in odprte roke. Leta 1885. so se napravili pri farni cerkvi novi zvonovi, rajna Bačkinja je bila takrat med drugimi zvonom botra ter darovala poldrugi stotak v ta namen. Leta 1896. smo napravili vse tri nove altare. Rajna Ribeželj je stranski altar, posvečen materi božji, z zneskom 500 gld. sama plačala, in še pred smrtjo je darovala za farno cerkev zopet skoraj 500 gld. Na grobu rajne dobrotnice je za-

lovalo tudi veliko mladih deklet, katerim je bila rajna krstna ali birmska botra. Sama neomožena in brez otrok, stara je bila 56 let, ljubila in skrbela je tem več za zapuščene, uboge sirote. Dvema sirotama je priskrbela kraj in življenje v nunskem samostanu „Dobrega Pastirja“ v Harbachu pri Celovcu. Pri pogrebu bilo je ogromno ljudstva, ki je prišlo od vseh krajev skazovat ranjki Mariji Ribeželj svojo hvaležnost, spoštovanje in ljubezen. N. p. v m.!

Iz Vrbe. (Pogreb.) Dne 6. marca smo pokopali starega Loknerja. Kako je bil znan, spoštovan in priljubljen pri ljudeh, je pričala velika množica ljudi, ki so se udeležili njegovega pogreba. Toliko ljudi že leta in leta ni bilo pri kakem pogrebu. Sprevod je vodil sin rajnega, g. Davorin Šmidt, župnik v Tigrčah, kateremu sta pri opravih pomagovala dvorski g. župnik in logovaški g. provizor. Pokojniku naj sveti večna luč!

Iz Vrbe. (Umetni mlin.) Pred nekaterimi leti je kupil Muškato mlin v Vrbi, mlinar po imenu Steiner, daleč okoli dobro znan, priden in delaven mož. Ta je mlin predelal in razširil, dà, popolnoma predrugačil, tako da se vsak, kdor pride v mlin, čudi, s kako obrtniško umetnostjo se tam dela. Ker mlinar lani zaradi pomanjkanja vode ni mogel vstreti vsem, ki so k njemu žito pripeljali v mlin, napravil si je nov stroj, katerega goni bencin (Bencinmotor) in to mu omogoči zmleti v kratkem vso mlajo, da bi mu je še toliko pripeljali. Kdor pride v Vrbo in se za to zanima, naj si ogleda ta umetni mlin. Prijazni posestnik vsakega rad sprejme in mu z veseljem vse razkaže.

Iz Železne Kaple. („Südmark“.) Dne 17. t. m. je imelo tukajšnje društvo za ponemčevanje slovenskih kmetov svoj letni občni zbor. Društvo je imelo 69 udov in 289 kron dohodkov. Podpor. t. j. Judeževih grošev, je razdelilo že 550 gld., in sicer nekemu posestniku posojilo 157 gld. in darilo 143 gld. in nekemu obrtniku posojilo 250 gld. Za šolske otroke je društvo dalo nekaj obleke. Škoda, da poročilo ne pové, kdo je sprejel one Judeževe groše! To bi bilo za nas posebej zanimivo, da bi vedeli, kam teče denar „Südmarke“. V odboru sedi poleg znanih tukajšnjih vroečravnih „Nemcev“ tudi c. kr. sodnijski kanclist Šimen Haschei, in na čelu je c. kr. notar V. Schwarzl. Za „c. kr.“ gospoda se tako mesto v izizvalnem društvu menda prav posebej podá. Slovenski kmetje pa iz tega lahko znova spoznajo, kakšni „prijatelji“ so jim „nemški“ (kdo se ne smeje!) Kaplčani. Slovenski kmetje jim nosijo svoje težko zaslužene belice, a za to pa „purgarji“ s „c. kr.“ gospodi ustanavljajo društva, ki imajo edino le namen, pogrtati slovenskega kmeta z rodne zemlje.

Novičar.

Na Koroškem.

(Deželni zbor.) Deželni zbori so se zbrali ta teden h zasedanju. Koroški deželni zbor se je znova zbral dne 26. marca. Seja je bila zelo kratka. Več poslancev je prosilo za krajši odpust. — Posl. Bartlmä (za kmetske občine Beljak-Paternijon) je odložil poslanstvo. — Posl. Ghon je predlagal v zadevi novih železnic, naj se čim preje izdelajo. — Došlo je mnogo raznih prošenj. — Volijo se trije odseki. Izmed slovenskih poslancev je samo gosp. Muri izvoljen v gospodarski odsek. Tudi posl. Jan. Huber ni izvoljen v noben odsek.

(Dvoboj med dijaki!) O vodju celovškega učiteljskega, g. Knapič-u in njegovi soprogi smo že večkrat bili prisiljeni pisati! Kakor sta že večkrat nastopila v javnosti, kaže, da vodja Knapič pač ne sodi na mesto, na katerem je sedaj! Danes nam je zabelježiti zopet nov slučaj. Dne 18. t. m. je „K. Z.“ poročala, da se je Knapičev sin, ki obiskuje celovško gimnazijo, dvobojeval z nekim sošolcem in to na vrtu c. kr. učiteljskega! — G. Knapič je temu poročilu kajpak hitro oporekal, češ, da je vse bilo le „igrača“, pri kateri je bila celo njegova soproga navzoča! No, to so prav lepe razmere, ko se „pobi“ iz gimnazije „igrajo“ s sabljami, da so celo ranjeni! In to je bilo, kakor čujemo, tudi v tem slučaju. Fanta sta se pretepla tako, da je Knapičev „nasprotnik“ bil ranjen. Kakor se zatrjuje, je bil med njima pravi dvoboj. In da bi se taka „igrača“ kaj posebej podala za sina c. kr. ravnatelja, dvomimo. Tudi potem ni lepša ali primernejša, če jo „nadzoruje“ ravnateljeva soproga! — Pravijo, da se o vsem uvedla preiskava! Zadnji čas je, da se stvari, o katerih po Celovcu čivkajo že vrabci po strehah, od mero-dajne strani temeljito preiščejo in da se nezdravim razmeram enkrat naredi konec! — Vprašali bi tudi še, kaj bi neki bilo, ko bi se opisani slučaj zgodil od slovenskih dijakov? Razne skušnje nas učijo, da se takrat postopa vse — drugače!

(Buren shod.) Splošna delavska bolniška blagajna v Celovcu je imela dne 25. marca svoj

občni zbor, pri katerem je celo — tekla kri. Ta blagajna je v socijaldemokratskih rokah. Pri obnem zboru so se „neodvisni“ socialisti uprli odboru in nastal je tak šum, da je vladni zastopnik moral shod razpustiti. Nekega delavca so nabili tako, da je obležal. — Blagajna šteje 11.566 udov, kateri so donesli 218.535 kron. Bolnim udom se je izplačalo 118.757 kron.

(V delegacijah) bo našo deželo zopet zastopal posl. Lemisch. Njegov namestnik je posl. Hinterhuber. Nemški radikali so hoteli v delegaciji spraviti posl. Wolfa, da bi tudi tam razgrajal, kakor je delal v državnem zboru. Ker pa drugod ni mogoče, hoteli so ga izvoliti naši koroški nemški poslanci! To nakano so sicer zopet opustili, a vendar je za naše razmere preznačilno, da, za kar zastopniki drugih dežel niso sposobni, hočejo storiti nemški poslanci Koroške! — Slovenci imajo v delegacijah samo enega zastopnika, poslanca Vencajza. Njegov namestnik je posl. dr. Krek.

(Duhovske zadeve.) Priljubljena pobožnost h sv. Glavi se obhaja tudi letos zelo slovesno v mestni farni cerkvi sv. Ilja. Pridiguje jezuit č. o. Volbert. Letos mine 151 let, odkar se je pobožnost vpeljala. — V celovškem uršulinskem samostanu je umrla č. m. Kajetana Fiebach, stara 64 let. N. p. v m.!

(Drobiž.) Razdružilo se je krščansko-socijalno politično društvo „Avstrija“ v Celovcu. — Pogorela je dné 12. t. m. zjutraj hiša in skedenj Janeza Hribarja p. d. Simeleja v Podsinji vasi. Škode je 1500 kron. — Običajna javna tombola v Celovcu bode letos dné 1. aprila, v slučaju slabega vremena pa osem dni pozneje. — Zveza koroških učiteljev ima svoj letošnji občni zbor dné 16. in 17. aprila v Velikovem. — Pri Auenhofu ob Vrbskem jezeru hočejo sezidati več hiš in tam napraviti večje letovišče. — Mlekarnice so ustanovili v Pogorijah pri Beljaku in v Rižah v ziljski dolini. — Pri St. Vidu so dné 22. marca za poskušnjo streljali zoper točo. Poskušnja se je bajó dobro obnesla.

Po drugih slovenskih deželah.

(Spravna pogajanja za Istro) so se vršila minuli teden v Trstu med slovenskimi in laškimi zastopniki. Slovenski odposlanci so predložili Lahom svoje zahteve, katere so Lahi vsprejeli na znanje ter izjavili, da bodo po dogovoru v svojem klubu nanje pismeno odgovorili.

(Demonstracija proti prof. dr. Frischau-u.) Pretečeni teden so priredili nemški burši na graškem vseučilišču tri dni zaporedoma hrupne demonstracije zoper profesorja dr. Frischaua, zabranili so njegova predavanja ter ga zasledovali po ulici do stanovanja. Rektor ter senat sploh, ki je tako brz pri roki pri vsakem neredu, se ni ganil, temveč je pokazal, da privoščijo poštemu možu dirjo gonjo nerazsodnih nacionalnih mladeničev. Vse te neprijetnosti mora prestopiti Frischau samo za to, ker ne zaničuje Slovencev. Kaj, ko bi mi na enak način zagodli raznim nemškutarjem in radikalcem, ki živijo med nami od našega kruha? To bi bil krik o surovosti in podivjanosti!

(I. slovensko slikarsko in kiparsko razstavo) priredi meseca septembra „Slovensko umetniško društvo v Ljubljani“. Razstava bo v mestnem domu.

(Bogata ubožica) je umrla pred kratkim v Trstu. Ista je bila 83letna Ana Commelli, ki je živela skrajno siromašno ter najbrže same revščine in gladu umrla. Po smrti pa so našli v njeni omari nad 56.000 kron.

(Osebnostne novice.) Umrl je v Tolminu gosp. Iv. Premrov pl. Premierstein, vpokojeni c. kr. notar in veleposestnik, star 90 let. Pokojnik si je stekel velikih zaslug za probujo in enakopravnost goriških Slovencev. N. p. v m. — Č. g. Jožef Žičkar, državni in deželni poslanec ter župnik v Vitanju, je imenovan župnikom v Vidmu.

(Dijaški dvoboj v Gradcu.) Dné 20. t. m. sta se streljala pravnik Fuchs in medicinec Breinitzer. Fuchs je dobil kroglo v glavo ter obležal mrtev na mestu. Sedaj je rešena čast „mladega petelina“. Ali stariši zato pošiljajo svoje sinove na visoke šole, da se tam streljajo kakor divjaki?

(Ubogi šnopsarji!) Na Kranjskem so ukazale pristojne oblasti, da ne smejo krčmarji točiti žganja in sploh opojnih pijač ob sobotah od 5. ure popoldne in ob nedeljah od poludne naprej. Tak ukaz bi bil prepotraben tudi za Koroško!

(Drobne novice.) V Solkanu pri Gorici se je ustanovil nov „Sokol“. — Letošnje vojaške vaje 3. voja bodo okrog Postojne. — V Celju se je začela nova gonja, novo beračenje in nove grožnje. Postaviti si hočejo celjski Nemci nemško hišo („deutsches Haus“), pač najboljšo pripoznanje, da ne smatrajo nobene hiše v Celju kot pristno nemške, bodisi gledé na zgodovino ali lastništvo. Slovenski „Narodni dom“ jih še vedno bode v oči! — Ministerstvo za notranje stvari je odobrilo predru-gačena pravila „Zaveze slovenskih učiteljskih dru-

štev“, ki se bo odslej imenovala „Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev.“ — Cesar ni potrdil sklepa štajerskega deželnega zbora, ki so ga skovali proti Slovincem, da naj se razdeli Vuzenica v dve občini. — V Kranju se je ustrelil dné 16. t. m. okrajni komisar Avgust pl. Fladung. — Bivši štajerski nemškutarski poslanec F. Brandstätter se je na Dunaju obesil. — Samo v dveh mesecih se je iz Hrvaške v Ameriko izselilo okoli 2600 oseb. Slabo znamenje! — Mariborsko porotno sodišče je 20letnega sodarskega učenca Fr. Loparnika iz Čežanjev obsodilo na smrt, ker je do smrti pobil posestnika Šoštarčiča. — Lastništvo šentanskega rudokopa nad Tržičem je iz službe od-slovilo tudi na Koroškem znanega prusaka in rogo-vileža Simona Rieger-ja. Zakaj? — o tem listi ne vedó poročati.

Križem sveta.

(Spravne konference.) Pri sedanjih sprav-nih konferencah za Češko na Dunaju, ki so se končale minuli teden, so se Nemci obnašali treznejše, nego pri prvih. Združili so se delegati v tem, da naj jezikovno namešane občine vloge, ki niso pi-sane v jeziku občine, odpošljejo deželnemu odboru, ki jim jih prestavi. Ministerski predsednik Körber se je izjavil, da nima ničesar proti vpeljavi no-tranjega češkega uradnega jezika. Izvolil se je pododsek, ki bode to vprašanje premotril. Čehi rešitev vprašanja o vpeljavi notranjega uradnega je-zika odločno zahtevajo. V slučaju, da se jim ne ugodi, bodejo onemogočili delo državnega zbora.

(Vojska v južni Afriki.) Do 17. marca so izgubili Angleži v vsem skupaj 16.447 mož. Iz Kapstadta pa javljajo, da so izgubili Buri do tistega časa 7.722. Pri mestu Betuglie je prišlo med Buri in Angleži do boja. Angleži so bili odbiti z ve-likimi izgubami ter je bilo več ujetih. Tudi pri Lobatsi je bil boj, iz katerega so morali Angleži bežati z izgubami. To pa so le neznatnejše bitke, o kakem posebnem dogodku z bojišča ni poročil. — Buri utrjujejo Pretorijo nagloma ter uvažajo v mesto živil, kar kaže, da so pripravljeni, braniti se tam, dokler mogoče.

(Papež Leon XIII. o Rusiji.) Pred krat-kim je bil ruski polkovnik Kozlov pri sv. Očetu in pripoveduje o tem v „Ruskem Invalidu“ nekako tako-le: Sveti Oče je govoril o veliki nalogi Ru-sije, o ugledu in veljavi njenega vladarja, ki se opira na ljubezen národa ter na trdno vero, in primerjal to državo z zahodom, kjer vedno bolj cvete liberalizem in socijalizem. Jaz odkrito lju-bim Rusijo, nadaljuje sv. Oče, in sem vdan nje-nemu mlademu vladarju; dve taki sili, kakor Ru-sija in pa ona, ki izhaja iz Vatikana (palača papeževa), ste pozvani izvesti skupno jasno nalogo, ki meri na blagor in civilizacijo človeštva. Taka popolna skupnost bi bila moje veselje. Papež je potem govoril o razmerah med Rusijo in Vatikanom ter se zelo laskavo izrazil o vseh prijateljstva v zadnjih dneh.

(Poroka cesaričine-vdove Štefanije.) Dné 22. marca ob 11. uri popoldne je bila v dvorni kapeli v Miramaru pri Trstu poroka Njene c. in kr. Visokosti cesaričine-vdove Štefanije z grofom Elemer Lonyay pl. Nagy-Lonya in Vásáros-Námény. Poročal je dvorni župnik, škof dr. Lovrenc Mayer. Vsa slavnost se je vršila na tihem.

(Ruščina v pruskih šolah.) Na berlinski nadaljevalni šoli je uvedena ruščina kot učni pred-met. Nedavno je sprejela tudi gimnazija v Schöne-bergu ruščino med svoje učne predmete. Le v Avstriji se nam brani učiti se sorodni jezik bratov Rusov!

(Junaštvo.) Od 700 usmiljenih sester, ka-tere so se na začetku španjsko-ameriške vojske po-dale na otok Kubo, se jih je vrnilo z bolnimi vo-jaki samo 300. 100 jih je umrlo na bojišču pri postrežbi ranjenih, 300 jih je še ostalo na Kubi in Portoriki z bolnimi in ranjenimi v bolnišnicah.

(Čudežen otrok) se je porodil na Španjskem. To je triletni igralec na glasoviru, Pepito Rodriguez Arriola. Ko je bil za jedno leto mlajši, svi-rala mu je njegova mati, hotéč dvoletnega kričaća potolažiti, na glasoviru. Deček je vedno obmolnil in poslušal. Enkrat našla je mati pri glasoviru sinčka, ki je sviral neko pesem, katero je prej slišal. Od tiste dóbe je mati dečka vadila in deček se je učil tako naglo, da je čez jedno leto začel sam zla-gati pesmi in je tudi pred izbranim občinstvom kazal svojo spretnost.

(Katoličanov) je bilo ob začetku 19. stoletja na Angleškem 120.000, sedaj jih je 2.000.000. Na Nemškem se je pomnožilo število katoličanov od 3 na 14 milijonov, v Švici od 542.000 na 1.170.000, v Skandinaviji od 200 na 8000, na Turškem (v Aziji) od 400.000 na 658.000, v Perziji od 300 na 10.000, v severni Afriki od 15.000 na 500.000. V srednji, vzhodni in zahodni Afriki na začetku 19. stoletja ni bilo sploh katolikov, sedaj pa jih je 2.000.000 z 30. misijoni. V vzhodni Aziji se je

povečalo število katoličanov od 1 na 6 milijonov. V španjskih, holandskih in angleških zamorskih naselbinah je 15 milijonov katoličanov. V Kanadi je zrastle število katoličanov od 137.000 na 2 mi-lijona, v Zedinjenih ameriških državah od 36.000 na 10 milijonov.

(Milijonar, ki ni plačal davkov,) je bil veletržec A. Ibsen, ki je lani umrl v Kodanji. Ni imel lastne hiše, pa tudi ni stanoval v stalnem sta-novanju, ampak preseljeval se je zmiraj po kratkem času iz gostilne v gostilno, le da ga niso mogli vpisati v imenik davkoplačevalcev. In v resnici ni plačal davkov, četudi so njegovi letni dohodki znašali 400.000 mark. S tem, da ni plačal davkov, je prihranil vsako leto 12.000 mark.

(Pritlikavca.) Na otoku Krku v jadranskem morju se nahajata dva pritlikavca; starejši je star 22, in mlajši 20 let. Visoka sta 40 centimetrov in oba vkup tehtata 24 kil. Njun materinski jezik je hrvaški, oba sta popolnoma razvita in bistrega uma.

(Nezgode.) V Malinki na Ogerskem je po-gorelo 60 hiš. — 20 kmetov utonilo je v Donavi pri Kaloši na Ogerskem. Hoteli so se s čolnom prepeljati preko reke. — Na Dunaju je trgovec Lang prišel v veliko denarno zadrego. Pre-govoril je svoje že odraščene štiri hčere, da so ž njim pile strup. On in ena hčera sta takoj umrla, tri hčere so še rešili. — V Kolbuszovi v Galiciji je pogorelo 200 hiš, med njimi šola in župnišče. 600 rodbin je brez strehe. — Dné 23. t. m. je po-gorela vas Zsibo na Ogerskem. Od 350 hiš so ostale le nekatere nepoškodovane.

(To in ono.) Ob priliki pariške razstave bode v Parizu od 3. do 10. junija t. l. mednarodni ka-toliški kongres. Program kongresa obsega vse točke življenja in je razdeljen v dva dela: za može in žene. Namen kongresa je: pokazati in označiti vse-stranski delovanje in življenje katoliško. — Tobaka se je pokadilo v Avstriji v prvem polletju 1899 za 49.4 milijona goldinarjev. — Dete z dvema gla-vama je v selu Železniku v Srbiji rodila nedavno neka Milena Mandič. — Največje londonsko gleda-lišče, „Grand Theatre Ilington“, je do tal pogorelo. — V srdi proti Nemcem je zabodel v Arko 24-letni laški fant Jožef Leoni gostilničarja Aleksandra Pacherja. Porotniki so ga 17. t. m. obsodili na smrt na vislicah. — Ruska vlada je prepovedala izvoz prašičev iz Avstrije v Rusijo. — Cesar je po-trdil novi občinski red in novi volilni red za mesto Dunaj, kakor je bil sklenjen od nižje-avstrijskega deželnega zbora. Dunaj dobi sedaj četrti volilni razred, ki je podoben „peti kuriji“ za državnozbornske volitve. Novi volilni red je židom in socijalnim demokratom zelo zoper, kar so po-kazali z mnogimi demonstracijami. A ravno to kaže, da je dober! — Papež je dné 26. t. m. slo-vesno sprejel romarje z Moravskega. — V Rimu je umrl kardinal Mazzella, star 67 let. — De-legacije se zberó menda dné 12. maja. — V Trstu je od dné 11. do 17. marca umrlo 172 oseb na influenci.

Gospodarske stvari.

Gnojenje vrtnicam. Navadno se vrtnicam gnoji s kravjim gnojem, po katerem se v lesu in v listih napravi mnogo listnega zelenila (klorofila) ter rastline dobé sočnozeleno barvo. Kdor ima to-rej tak gnoj, zakoplje naj ga, kedar popravlja gre-dice, na katerih bodo rastle vrtnice, tako pod zemljo, da bodo vlaknaste koreninice rastočih vrtnic mogle do njega. Vsako prihodnje leto, ko se vrtnice čistijo ter uravnavajo gredice, je zopet treba gnojiti s takim gnojem. Prav dobro dé vrtnicam, če se pred cvetjem polivajo z mešanico, katero do-bimo, ako pomešamo kravji gnoj s stranišnim ter prilijemo nekoliko vode ter vse skupaj nekaj dnij pri miru pustimo, da se nekako ustanovi. Najbolje je delo opraviti ob vlažnem vremenu. Ne-kateri denejo kravjega gnoja tudi kar na vrh zemlje, med posamezne rastline, od koder potem dež ali pa voda, s katero prilivamo, izpira redilne snovi in jih dovaža koreninam. Ob enem pa tak gnoj tudi zabranjuje, da se zemlja okoli rastlin ob hudi vro-čini ne posuši tako hitro. Gnoj, katerega hočemo rabiti v ta namen, mora biti sveda strohnel. Svež konjski gnoj ne godi vrtnicam. Ako ga pa pustimo, da segni je ali strohni ter ga večkrat polivamo z vodo, potem je pa porabljev. Tako zalivanje naj-bolj prija žoltim dišečim vrtnicam, pa tudi remon-tante prav bujno rastejo po njem. Lepo vspevajo vrtnice v zemlji, kjer še nikdar niso rastle, ako jo pognojimo s superfosfatom. Pomladna poraba tega gnojila provzroči, da se les in cvet izvrstno raz-vijata. Golobji in kokoški gnoj se ne priporočata, ker sta prehuda, pa tudi preveč plevela se po njih zaseje. Iz takega gnoja namreč kaljivo plevelovo seme ne zgine popolnoma, še celo potem ne, če so ga rabili v strojarnah, in tudi tedaj, če se polije z vrelo vodo, ne uniči se popolnoma kaljivost ple-velovega semena.

Vrtnicam naj se gnoji spomladi in v začetku poletja. Poletno gnojenje ima namen pokrepati vrtnicam les, da bodo lažje prestale zimo. Vso pozornost moramo pa pri vrtnicah obračati na to, da jim les prav dobro dozori že jeseni, sicer dobimo spomladi, kadar jih odkoplujemo, mesto bujno razvitih mladik, mnogo črnih vejic, če ne celo suhe rastline, kar se navadno zgodi, če smo gnojili prekasno ali pa tudi preveč; kajti prebujno vzrastel in pri nastopu mraza še ne dozorel les segnija, kadar ga vložimo v zemljo. „Kmet.“

Naša gospodarska organizacija.

Velikovška c. kr. sodnija in Gospodarska zadruga. Kmet Rabl je vložil zoper obsodbo, katero smo zadnjič objavili, priziv. Na to je bila 13. t. m. obravnava, pri kateri je bil Rabl obsojen na 15 gld., tako da vsaj ne bo zaprt. Obsojen pa je bil, ker je velikovski redar pripeljal neko žensko, ki je baje videla pred zadrugo hišo stati voz četrtr ure, in redar je trdil, da je voz tako stal, da ga Rabl izpod durij ni mogel videti. — Kmet sicer ne vé, kako je ona ženska prišla do tega pričevanja, in kako on pride do kazni, a razsodbe ne smemo kritikovati. Onih 15 gld. bo plačala zadruga in jih vračunala v svoje upravne stroške, saj ta obsodba ni prva in bržkone tudi zadnja ne bo. Če bo kje kak kmet obsojen v zadrugnih zadevah, nam je častna dolžnost, da nosimo globo vsi, tako je ne čutimo in našim nasprotnikom take obsodbe ne bodo pomagale nič. „Zdaj še-le vem, kaj so Velikovčani,“ nam je rekel Rabl, „popred nisem verjel.“ Kmetje se bodo le tem tesneje oklenili zadruga in bolj ko se strelja na nas, bolj bomo streljali nazaj. Velikovsko mesto živi od kmetov in ne kmeti od mesta, to si naj gospoda stavi pred oči; struna je napeta dosti, a strel ne bo zadel kmeta, marveč mesto, če pride do skrajnega.

O umetnih gnojilih. Vsak gospodar vé, da s polja le tedaj kaj žanje, kadar je gnojil. V zadnjih letih je začel kmetovalec tudi na svoje travnike misliti in spoznavati, da je treba gnojiti še te. A ker se v hlevih ne pridelava dosti gnojila, kupovali so kmetje umetna gnojila, ki vsaj deloma lahko nadomesté živalski gnoj. Priporočala so se taka gnojila morebiti le preveč. Zakaj jasno je, da naš kmet še svoj živalski gnoj preveč zanemarlja, on nima pametno zidanih hlevov in mnogo dragocenih gnojnih tvarin mu gre v potok ali v zemljo. Treba bi bilo najpopred domači gnoj skrbno porabiti*), in potem še-le gledati, kje ga še kupimo za pošteno ceno.

Priporočal se je umetni gnoj po pravici. A že je treba tudi tukaj klicati: Pozor kmetje in ne dajte se goljufati! Zakaj? „Wiener landw. Zeitung“ od dne 7. marca piše: „L. 1896. stalo je 100 kgr. Tomažev žlindre 4 K 8 v, danes stane ista 6 K 16 v, torej za polovico več. Če si nagnojil s takim gnojilom 1 ha, stalo te je popred 20 do 24 kr., danes pa 30 do 36 kr.! Znano je pa, da pridelani večji donesek dostikrat niti 20 kr. ni bil vreden, zato si je treba premisliti, predno izdamo jih 30! To je slab kmetovalec, ki zdaj še nasvetuje k nakupovanju Tomažev žlindre; postala je predraga in gnojilo ni več vredno te cene.“ — Podražila se je žlindra po kartelu; tovarnarji so videli, da jo kmetje radi kupujejo in so dogovorili med seboj 50% višjo ceno. Na to je nemški oddelek kulturnega sveta na Češkem pozval ude kmetijskih društev, naj nihče ne kupuje več predrage žlindre. In res, ko bi bili kmetje celega cesarstva edini, pokazali bi gospodom, da ne gre kmetom diktirati cene, kakor se jim poljubi. Omenjeni list pravi: „Dolžnost vsakega kmeta je, da stojimo eden za vse in vsi za enega, kjer je treba braniti pravice našega tlačnega stanu.“ — Članek, ki odločno odsvetuje od nakupa žlindre, je pisal veščak profesor Emanuel.

Ne vem, kako pride, da smo mi Slovenci vedno za drugimi bog si vé kje zadi. Naš novi gospodarski list „Národní Gospodar“ prinaša dne 10. marca poročilo o sijajnih uspehih gnojenja z žlindro. Take reči bi bilo treba končno pojasniti, da ne bi eden veščak poročal o sijajnih uspehih, drugi pa odločno svaril. In če bi bilo gnojenje res uspešno, vendar pa je treba jednotnega postopanja proti tovarnam, da ne bodo brez konca gonile kvišku ceno.

„Wiener landw. Zeitung“ od dne 14. marca t. l. piše: „Ali se res mnogobrojni kmečki stan, v katerem je toliko premoženja in razuma, nasproti takim zvezam ne more braniti? Karteli so sprevideli, da jih sloga jači, mar bi kmetje, prav spoznavši to resnico, ne mogli s složnim postopanjem uničiti one karte, kakor plaz v planinah vse podere, kar se mu zoperstavlja? To vedó tudi nasprotniki in zato hočejo braniti, da bi se kmetje ne družili.“

*) O tem beri zopet važni nauk v 8. št. „Mir“-a.

Da bi se premagal kartel tovarn za žlindro, nameraval je krščansko socijalni nižjeavstrijski deželni odbor napraviti lastno tako tovarno, a že se čuje, da ne bo nič iz tega. Da bi taka tovarna prospevala, treba bi bilo kupcev za 1000 vagonov žlindre. Zadruga in kmetijska društva bi menda res mogla vsa skupaj zagotoviti tovarni toliko prodaje. Ker nižjeavstrijski deželni odbor ne more misliti na uresničenje, naj bi jo uresničile kmetijske družbe, ali pa c. kr. poljedelsko ministerstvo. Za to bo treba odločno agitovati v merodajnih krogih, in kadar se ta misel uresniči, bomo veseli kupovali ceno umetno gnojilo, pri katerem kmet ne bo goljufan.

Tržne cene. V Celovcu, dne 22. marca.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	40	13	—	— konjev
rž . . .	8	56	10	70	6 pitanih volov
ječmen . . .	8	40	10	50	18 vprežnih volov
oves . . .	4	67	5	84	17 juncev
turšica . . .	7	60	9	50	27 krav
pšeno . . .	15	—	18	75	— telic
fižol . . .	—	—	—	—	11 pitanih svinj
krompir . . .	2	—	3	24	240 prascev
leča . . .	—	—	—	—	
ajda . . .	8	34	10	42	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 242 K do 290 K, krave po 100 K do 275 K.

Sladko seno je meterski cent po 4 K 40 v do 5 K 20 v, kislo seno po 2 K 90 v do 4 K 20 v, slama po 2 K 90 v do 3 K 40 v.

Promet je bil srednji. Na živinski sejem se je mnogo prignalo, kupčija je bila srednja. Kupci so bili iz Celovca in okolice, Zgornjega Koroškega in Južnega Tirolskega.

Velikovec, dne 21. marca. Prignali so: 636 volov, 126 krav, 14 telic, 3 teleta, 58 ovac, 1 kozo, 124 živih in 5 zaklanih svinj. Cena pitanih volov 56 do 62 K, tovarnih volov 50 do 58 K za metriški cent žive vage.

Promet z govejo živino je bil srednje dober, prišli so mesarji iz Celovca. Pitane ovce so bile vse prodane, promet s svinjami je bil slab.

Sejmovi meseca aprila. Dne 2. Malošče, Grebinj, Šmohor; 3. Svinec; 6. Ukve; 7. Trbiž; 17. Rožek; 18. Beljak; 23. Brdo, Guštanj, Smerče, Djekše; 25. St. Janž pri Mostiču; 26. Celovec; 30. St. Jurij ob Zilji.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.)

Velikovec. Dne 6. apr. ob 11. uri, izba št. 6. Brenerjevo posestvo na Ledu vl. št. 36., d. ob. Led. Cena 776 K, najnižja ponudba 517 K.

Velikovec. Dne 7. apr. ob 11. uri Šlegl-ovo posestvo vl. št. 11., d. ob. St. Kulman in Golobertnikova kmetija vl. št. 6., d. ob. St. Kulman. Prva je cenjena na 5196 K, druga na 3142 K.

Šmohor. Dne 24. apr. ob 10 uri posestvo Jan. Kriber-ja, p. d. Stanka v Goričah, vl. št. 8, d. ob. Goriče. Cena 5674 K, najnižja ponudba 3845 K.

Najizvrstnejši, priznано najboljši

Jekleni plugi, z 1, 2, 3 in 4 lemeži, brane za travnike in blata, z verižicami in dijagonalne, poljske valjarje iz jeklene pločevine, **sejalnice „Agrikola“,** stroje za košnjo trave, detelje in žita, vile za seno, obračalnice za seno, **patentovane sušilnice** za sadje, zelenjavo itd. stiskalnice za vino in sadje ter za vse namene, **mline za sadje in grozdje, robkalnice za grozdje,** samo od sebe delujoče **patentovane škropilnice za grozdje, grenkuljice in krvno uš „SYPHONIA“** premakljive štedilne peči, parnice za krmo

kmetijske stroje izdelujejo in pošiljajo v najnovejši sestavi!

PH. MAYFARTH in sodr., c. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par.

Ustanovljeno 1872.

na Dunaju, II/1. Taborstrasse 71.

750 delavcev.

Odlikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami na vseh večjih razstavah.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

C. in k. dvorna **tovarna za orgle**
bratov **RIEGER**
v Krnovem (Jägerndorf)
avstr. šlezija
izdeluje izvrstne in cene **cerkvene orgle.**

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Loterijske številke od 24. marca 1900.

Linc 19 67 55 89 1
Trst 62 9 24 10 26

NAZNANILA.

Uljudno naznanjam, da preselim 1. aprila tega leta svojo

trgovino s špecerijskim blagom in barvami

iz tukajšnjega glavnega trga v hišo g. Lovrenea Maurer-ja, pekarja, štev. 7. v ulici „Ankershofengasse“. Tja se z glavnega trga pride mimo okrožne lekarne (Kreis-Apotheke).

Se zahvaljujem za doslej mi izkazano zaupanje ter se priporočam za naklonjenost tudi v prihodnje. Prizadeval se bom svojim odjemalcem le z dobrim blagom po najnižji tukajšnji ceni postreči.

V Beljaku, v marcu 1900.

Pavl Komac.

Brady-jeve
želodčne kapljice
(prej Marijacejske želodčne kapljice)
pripravljene v lekarni „pri ogerskem kralju“
C. Brady-a na Dunaju I, Fleischmarkt 1,
so starodavno in znano pomagilo, ki krepi želodec pri slabi prebavi in želodčnih težavah.

Ena steklenica stane . . . 40 kr.
Dvojnata steklenica . . . 70 „

Zopet moram opozarjati, da moje kapljice ponarejajo. Pazi se naj torej pri nakupu na zgornjo varstveno znamko s podpisom **C. Brady** in zavrne se naj vsak izdelek, ki nima zgornje varstvene znamke in podpis **C. Brady**.

Želodčne kapljice lekarnarja **C. Brady**
(prej Marijacejske želodčne kapljice)
so zavite v rudeče škatljice in imajo podobo Marijacejske matere božje kot varstveno znamko. Pod varstveno znamko mora biti zraven stoječi podpis **C. Brady**.
Posamezni deli so navedeni.

Želodčne kapljice se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Mlatilnice
na ročno gonjo, vitle ali par,

vitle, da se napreže 1 do 6 živine. Najnovejša žitna čistilnice, trijerje, robkalnice za koruzo, rezalnice za krmo, rezalnice za repo, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, kakor vse druge

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu dobiti je v mali obliki molitev:

Tri božje čednosti,

kakor so jih slovenski verniki na Koroškem povsod moliti navajeni. 100 iztisov velja 30 kr., po pošti prejetih 40 kr.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pismenih zavitev itd. po najnižjih cenah.